

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Strategi

Social og Arbejdsmarked

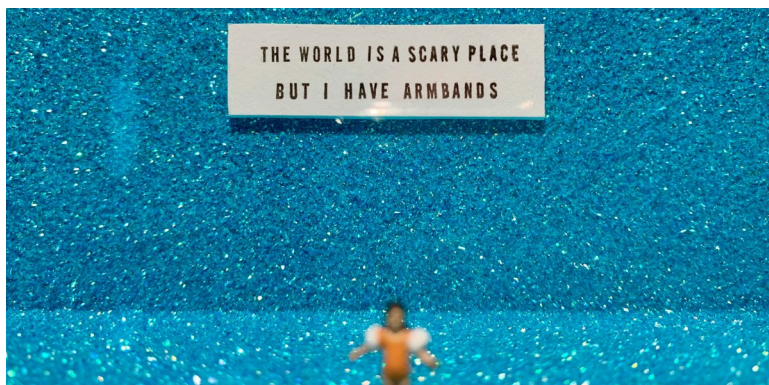
Kolding Kommunes

Rusmiddelstrategi

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
En politisk vision for rusmiddelområdet.....	4
Tidlig indsats – varig forandring	4
Formål med den faglige strategi.....	5
Baggrund for strategien.....	5
Hvad er en faglig strategi?	5
Rusmiddelområdet.....	6
Rusmidler – en del af dagligdagen.....	6
Fælles faglig tilgang	7
Borgerens Centrum samt Selvværd og Sammenhæng	7
Recoveryorienteret rehabilitering	8
Famileorienteret behandling.....	9
Fælles kerneopgave	10
Rusmiddelområdets kerneopgave.....	10
De seks centrale temaer	11
1. Inkluderende behandling	11
2. Tidlig indsats, opsporing og tilbagefaldsforebyggelse.....	11
3. Øget kendskab og synlighed	11
4. Unge og nye rusmidler	12
5. Pårørendeinddragelse	12
6. Samarbejde på tværs.....	12
Krav til organisationen.....	13
Stærk ledelse	13
Høj faglighed og fælles metodebevidsthed.....	13
Sammenhæng og samarbejde.....	14
Udviklingsnysgerrighed	14
Faglig og økonomisk styring	15
Dokumentation og data.....	15
Samarbejde med regionen	15
Implementering af strategien for rusmiddelområdet	16

Forord

I Kolding Kommune tager vi et fælles ansvar for at mindske de konsekvenser, som rusmidler kan have for både brugere og pårørende. Vi mener, at alle har ret til et liv med trivsel, tryk og muligheder – også selvom rusmidler fylder i hverdagen. Derfor har vi som kommune en vigtig opgave i at nedbryde de barrierer, der gør det svært for mennesker at få den rette støtte, og behandling.

Med rusmiddelstrategien sætter Kolding Kommune høje ambitioner for at skabe rammer, hvor mennesker mødes med hjælp, der er tilgængelig, fleksibel og helhedsorienteret. Vi arbejder ud fra grundtankerne i Selvværd og Sammenhæng, hvor indsatsen tilpasses den enkeltes behov og ønsker – ikke omvendt.

Arbejdet med rusmiddelområdet går på tværs af forvaltninger, livsfaser og fagligheder. Derfor er der behov for en fælles strategi, der sætter retning, styrker sammenhængen og skaber en fælles forståelse af kerneopgaven. Strategien skal sikre, at alle mennesker – uanset hvilken dør de træder ind ad – mødes med den rette hjælp, på det rette tidspunkt, i et sammenhængende forløb.

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget har derfor taget initiativ til at udvikle en faglig strategi for rusmiddelområdet. Strategien er et eksempel på, hvordan forvaltningens tilgang 'Selvværd og Sammenhæng' kan konkretiseres i en faglig retning for et konkret område. Den faglige strategi vil blive suppleret af en række konkrete initiativer, som skal bidrage til, at strategien får effekt, og at rusmiddelområdet udvikles i den ønskede retning. Med den faglige strategi sættes ligeledes en politisk retning for området gennem vores politiske vision.

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget vil gerne takke brugere, pårørende, medarbejdere og ledere på området for løbende at have bidraget med inputs til og engagement ind i udviklingen af strategien. Der skal herudover lyde en særlig tak til Udsatterådet, der har været en vigtig sparringspartner i udviklingen af strategien.

God læse- og arbejdslyst!

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

Iben Lehmann
Formand

Birgitte Munk Grønnet
Næstformand

Søren Rasmussen
Medlem

Hamlaoui Bahloul
Medlem

Trille Nikolajsen
Medlem

Ole Martensen
Medlem

Folmer Krogh
Medlem

Jan Schjerning
Medlem

Susanne Stenstrop
Thorsen
Medlem

En politisk vision for rusmiddelområdet

Tidlig indsats – varig forandring

Rusmidler er kommet for at blive – men det behøver rusmiddelproblematikkerne ikke at være.

I Kolding Kommune arbejder vi med udgangspunkt i Selvværd og Sammenhæng for at fore-bygge, begrænse og afhjælpe de negative konsekvenser af rusmiddelbrug – herunder også at støtte den enkelte i at forebygge tilbagefald. Vi ved, at rusmidler fylder meget i mange hjem, og vi tror på, at både brugere og pårørende kan få et liv med mere trivsel og større frihed, hvis de mødes med rettidig, helhedsorienteret og fleksibel støtte til at håndtere forbruget.

Rusmiddelområdet i Kolding Kommune skal være kendetegnet ved en stærk og målrettet indsats, der forebygger problemer, før de opstår eller forværres. Vi skal arbejde systematisk med oplysning, tidlig opsporing og hurtig hjælp – og vi skal være opsøgende, så både brugere og pårørende mødes med hjælp dér, hvor behovet er, også når de ikke selv er i stand til at række ud.

Behandlingen skal være tilgængelig, effektiv og understøtte brugernes egne mål for forandring. Vi skal tilbyde evidensbaserede indsatser, der kombinerer medicinsk behandling, terapeutisk støtte og familieorienterede forløb. Med Selvværd og Sammenhæng som ledestjerne skal vi sikre, at borgeren selv er med til at fastlægge retningen og målet for behandlingen, så indsatsen opleves meningsfuld og relevant. Flexibilitet og individuelle løsninger skal være nøgleord i mødet med den enkelte.

Vi ved, at pårørende spiller en central rolle i både forebyggelse og behandling. Vi vil som kommune prioritere at give dem støtte, rådgivning og viden, så de kan være en konstruktiv del af brugerens forløb – samtidig med at vi tager hånd om de pårørendes egne behov.

◆ Formål med den faglige strategi

Baggrund for strategien

I 2024 besluttede Social og Arbejdsmarked, at der i Kolding Kommune skulle udarbejdes en strategi for rusmiddelområdet. Arbejdet blev påbegyndt med en kortlægning, der gennemgik Koldings nuværende tilbud til målgruppen og undersøgte de nationale retningslinjer på området. Kortlægningen viste, at arbejdet med mennesker i rusmiddelbehandling kunne styrkes ved at sætte et strategisk og analytisk fokus på området.

På den baggrund blev der igangsat en designproces, hvor nøglepersoner fra rusmiddelområdet indgik i et tæt samarbejde om processen. Gennem interviews med målgruppen, pårørende, medarbejdere og samarbejdspartnere blev der skabt et overblik over rusmiddelområdet med særligt fokus på de udfordringer, der både kan føre til og fastholde mennesker i et negativt rusmiddelforbrug. Undersøgelsen byggede på en antagelse om, at en detaljeret forståelse af eksisterende udfordringer er en forudsætning for at udvikle målrettede løsninger.

Indsigterne pegede på, at borgere og pårørende generelt oplever at blive mødt af gode tilbud og engagerede medarbejdere, men også at der findes en række barrierer for både indsatsen og samarbejdet omkring borgerne. Derudover fremhævede indsigterne behovet for en fælles strategisk retning for området, som kan sikre helhedsorienterede tilbud, der tager højde for alle facetter af borgerens liv.

Den indledende afklaringsfase har resulteret i seks centrale temaer for det videre arbejde. Med udgangspunkt i disse temaer har strategien sat fokus på, hvordan rusmiddelområdet fremadrettet skal udvikle sig ved at adressere og imødekomme de identificerede udfordringer. De seks centrale temaer udgør grundlaget for den faglige strategi og danner fundamentet for udvælgelsen af de initiativer, der skal understøtte strategiens forankring.

Hvad er en faglig strategi?

Kolding Kommune arbejder efter visionen "Sammen designer vi livet" og tilgangen "Borgerens Centrum". Strategien for rusmiddelbehandling er et eksempel på, hvordan kommunens fælles tilgang kan omsættes til en faglig retning for rusmiddelområdet.

Den faglige strategi skal betragtes som et styringsredskab for ledere på rusmiddelområdet og udgør en fælles retning for alle medarbejdere i kommunen, der arbejder med mennesker i et negativt rusmiddelforbrug og deres pårørende. Strategien tydeliggør, hvilken opgave rusmiddelområdet som helhed skal løse – og hvordan. Herefter er det op til de enkelte ledere at konkretisere strategien i forhold til deres eget område og sikre, at dette bidrager bedst muligt til helheden.

Målgruppen for den faglige strategi er ledere og medarbejdere i kommunen, som arbejder med mennesker – og familier – der er berørt af et negativt rusmiddelforbrug.

Rusmiddelområdet

Afhængighed

I Danmark bruger sundhedsvæsenet et fælles system til at stille diagnoser for psykiske lidelser og adfærdsforstyrrelser – herunder afhængighed. Systemet hedder ICD-10.

ICD er en forkortelse for International Classification of Diseases (International klassifikation af sygdomme). Det er udviklet af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og bliver jævnligt opdateret. Lige nu anvendes den 10. udgave af systemet – og derfor kaldes det ICD-10.

En person får diagnosen, afhængighedssyndrom, hvis mindst 3 af følgende tegn har været til stede gentagne gange inden for et år:

- a. En stærk trang til at indtage et pågældende stof
- b. Svækket evne til at styre indtagelsen, standse eller nedsætte brugen
- c. Abstinenssymptomer - eller indtagelse for at ophæve eller undgå disse
- d. Toleranceudvikling (må have mere af stoffet for at opnå samme virkning som før)
- e. Indskrænkning af øvrige interesser
- f. Fortsat brug trods erkendt skadevirkning.

Rusmidler – en del af dagligdagen

Rusmidler er en del af dagligdagen i Danmark. Alkohol kan købes i dagligvarebutikker, mens illegale stoffer i stigende grad sælges via sociale medier og leveres direkte til døren. Den lette adgang kan få rusmidler til at fremstå som en naturlig del af hverdagen, og mange opdager først risikoen, når forbruget har udviklet sig til afhængighed.

Når afhængighed opstår, er konsekvenserne ofte omfattende. Det påvirker både helbred, familieliv, sociale relationer og mulighederne for at fastholde uddannelse eller arbejde. Pårørende rammes samtidig af bekymringer, tab af tryghed og ustabilitet i hjemmet.

I Kolding Kommune varetages behandlingen af Rusmiddelcenteret, som organisatorisk hører under Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen. Da problemerne kan ramme mennesker i alle aldre og under forskellige livsomstændigheder, sker indsatsen ofte i tæt samarbejde med andre forvaltninger – fx når behandling kombineres med social støtte, sundhedsindsatser eller familietilbud.

En helhedsorienteret tilgang er afgørende for varige forandringer. Behandlingen handler ikke kun om at reducere forbruget, men også om at skabe bedre og mere stabile livsvilkår. Derfor indgår støtte til økonomi, netværk og tilknytning til arbejdsmarkedet ofte som en naturlig del af indsatsen. Når der arbejdes på tværs og ud over selve forbruget, øges chancen for, at borgeren kan komme ud af afhængigheden og opnå en meningsfuld og bæredygtig hverdag. En sådan tilgang stiller dog også væsentlige krav til måden hvorpå, vi arbejder med området.

◆ Fælles faglig tilgang

Rusmiddelproblemer rammer bredt og kan få store konsekvenser for både helbred, familieliv, uddannelse, job og sociale relationer. Indsatserne på området lader sig derfor heller ikke begrænse til én forvaltning. Selve behandlingen er forankret i Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, men fordi mennesker med rusmiddelproblemer findes i alle aldre og livssituationer, kræver arbejdet et tæt og koordineret samarbejde i hele kommunen.

For at lykkes er det nødvendigt med en fælles faglig tilgang, der skaber sammenhæng og retning. Tilgangen skal sikre, at alle mennesker mødes med en helhedsorienteret indsats af høj kvalitet – uanset hvor i kommunen de søger hjælp. Herudover skal den fælles faglige tilgang skabe en tydeligere retning og ramme for medarbejderne på området. Den skal samtidig gøre samarbejdet mere tilgængeligt, så man i fællesskab kan sikre en bred vifte af effektive tjenester og ressourcer.

Borgerens Centrum samt Selvværd og Sammenhæng

I Kolding Kommune arbejder alle forvaltninger ud fra Borgerens Centrum og 1-2-3-modellen, som sikrer fælles udgangspunkt og sammenhæng på tværs af samarbejdsflader. Tilgangen betyder, at mødet med borgeren altid tager udgangspunkt i dennes virkelighed, ønsker og behov.

I Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen er tilgangen videreudviklet til Selvværd og Sammenhæng, med fem leveregler: 1) Alt inden for din radar er dit ansvar, 2) Det er borgerens plan/aftale, 3) Gå borgeren i møde, 4) Tal et sprog alle forstår, 5) Sæt fællesskabet i spil. Hovedformålet er, at medarbejderen ser borgeren som et helt menneske og tager højde for alle aspekter af livet – ikke kun eget fagområde.

1-2-3-modellen konkretiserer tilgangen: først afklares borgerens specifikke behov, dernæst bruges disse til at skabe meningsfulde løsninger, og til sidst inddrages relevante samarbejdspartnere, fx kolleger, andre forvaltninger eller civilsamfundet.

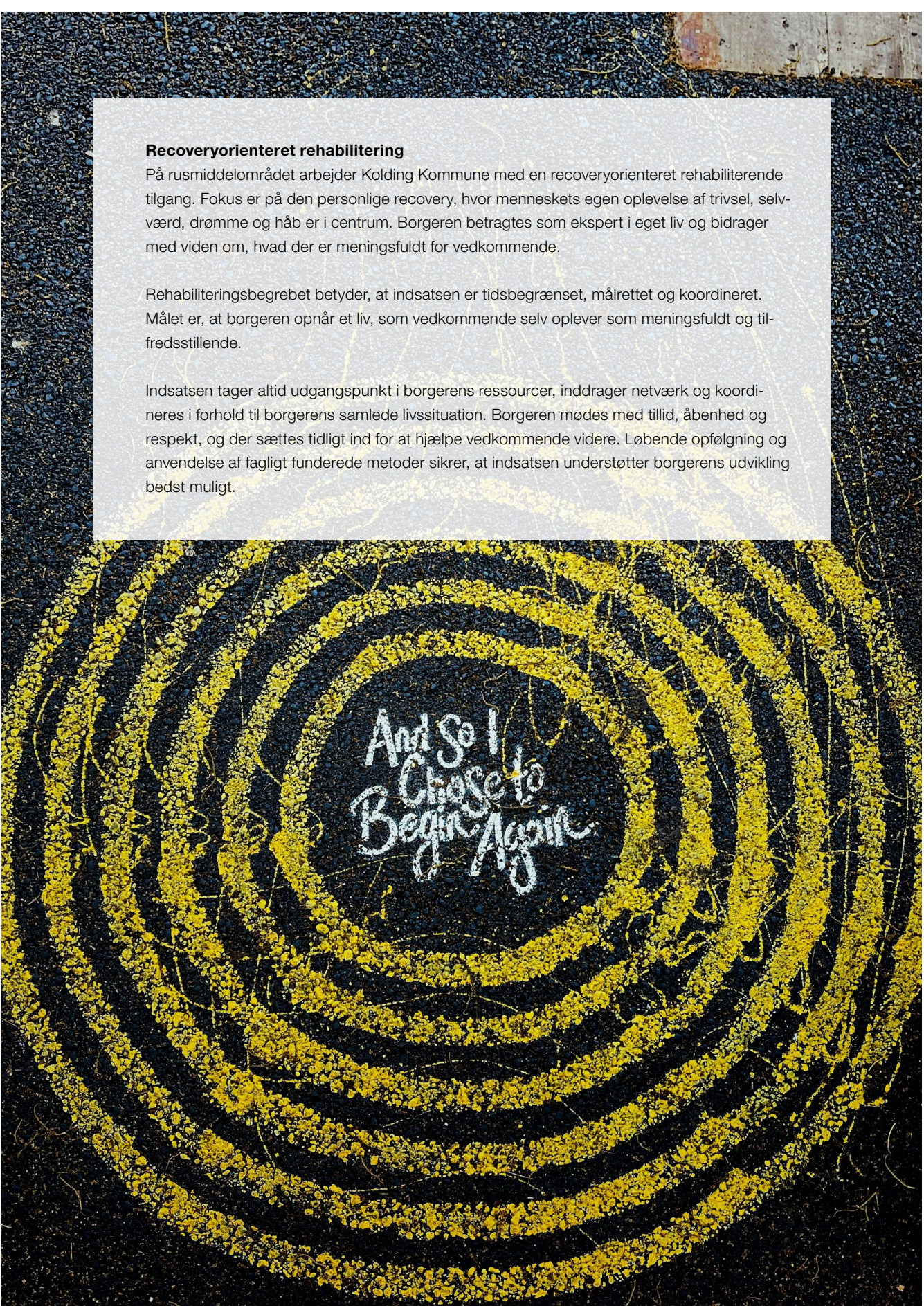
Selvværd og Sammenhæng og 1-2-3-modellen giver medarbejderne et fælles udgangspunkt, sikrer nysgerrige spørgsmål og fagligt relevante løsninger. Systemet tilpasses borgeren – ikke omvendt – så borgeren får et tilfredsstillende forløb, og medarbejderne kan bruge deres faglighed på den rigtige måde.

Recoveryorienteret rehabilitering

På rusmiddelområdet arbejder Kolding Kommune med en recoveryorienteret rehabiliterende tilgang. Fokus er på den personlige recovery, hvor menneskets egen oplevelse af trivsel, selv-værd, drømme og håb er i centrum. Borgeren betragtes som ekspert i eget liv og bidrager med viden om, hvad der er meningsfuldt for vedkommende.

Rehabiliteringsbegrebet betyder, at indsatsen er tidsbegrænset, målrettet og koordineret. Målet er, at borgeren opnår et liv, som vedkommende selv oplever som meningsfuldt og tilfredsstillende.

Indsatsen tager altid udgangspunkt i borgerens ressourcer, inddrager netværk og koordineres i forhold til borgerens samlede livssituation. Borgeren mødes med tillid, åbenhed og respekt, og der sættes tidligt ind for at hjælpe vedkommende videre. Løbende opfølgning og anvendelse af fagligt funderede metoder sikrer, at indsatsen understøtter borgerens udvikling bedst muligt.

And So I
Chose to
Begin Again

Familieorienteret behandling

Et familieorienteret perspektiv er centralt i Rusmiddelcenterets arbejde. Hele familien inddrages med fokus på at styrke relationer, kommunikation og samarbejde, da rusmiddelproblemer sjældent kun rammer den enkelte, men også påvirker de nærmeste. Tilgangen følger Sundhedsstyrelsens anbefalinger om familieorienteret behandling og pårørenderådgivning som særligt virkningsfulde indsatser.

Behandlingen bygger på en systemisk forståelse af rusmiddelproblematikken: eftersom hele familien påvirkes, bør hele familien inddrages i de forandringer, der skal til for at opnå varige resultater. Behandlingen, der både har fokus på individuelle og relationelle udfordringer, har vist sig at have positive effekter på hhv. brugerens vilighed til at forblive i forløbet, brugerens evne til at reducere sit forbrug samt brugerens evne til at fastholde sin afholdenhed efter endt forløb.

Samtidig anbefales kommunerne at tilbyde pårørenderådgivning. Mange pårørende oplever stor belastning og har brug for støtte til at håndtere deres egen situation. Rådgivningen skal både fremme trivsel hos den pårørende og styrke handlemuligheder samt forståelse af egen situation.

Konsekvenserne af et liv i en rusmiddelramt familie viser sig forskelligt afhængigt af alder og relation. Voksne partnere og børn kan udvise mistrivsel, depression, usikkerhed, spiseforstyrrelser, manglende følelse af selv eller besværet relationsdannelse. Yngre børn kan være omklamrende, have tilknytningsproblemer, skolevægring, udadreagerende adfærd eller blive hyperselvstændige tidligt. For begge grupper gælder det, at pårørende i tæt relation til et menneske med et negativt rusmiddelforbrug er i stigende risiko for selv at udvikle et sådant.

Det vurderes, at der i øjeblikket er ca. 109.000 børn og unge mellem 0-18 år, som lever i familier med et negativt alkoholforbrug. Det svarer til hvert 10. barn i Danmark*. Hertil kommer børn og unge som vokser op i familier præget af stofforbrug.

Rusmiddelproblematikker er således et udtalt samfundsproblem, og noget som Kolding Kommune agter at tage hånd om tidligt, før udfordringerne vokser sig større.

*Kilde: Social- og Boligstyrelsen

Fælles kerneopgave

Rusmiddelområdet stiller krav om, at alle dele af området har en klart defineret kerneopgave. Kerneopgaven er den overordnede opgave, et område skal løse for at skabe værdi for dets målgruppe. Rusmiddelområdet har en samlet kerneopgave, som er med til at sætte retning for kommunens arbejde med borgere og familier præget af et negativt rusmiddelforbrug.

Rusmiddelrådets kerneopgave

På rusmiddelområdet understøtter vi mennesker i at håndtere de udfordringer, der ligger til grund for et negativt rusmiddelforbrug. Vi ved, at rusmiddelproblematikker rammer bredt, og at vores indsatser derfor må gøre det samme. Vi arbejder med alt fra forebyggelse og tidlig opsporing til behandling, rehabilitering og tilbagefaldsforebyggelse. Vi er med hele vejen og har fokus på at skabe forudsætningerne for, at mennesker kan genvinde kontrollen over det stof, der har taget kontrollen fra dem.

Vi arbejder ud fra en fælles kerneopgave om at styrke personlig recovery. Det betyder, at vi tager udgangspunkt i borgerens egne mål for forandring og livskvalitet. Personlig recovery betyder ikke nødvendigvis fuldstændigt ophør af forbruget, men at borgeren lever et meningsfuldt og tilfredsstillende liv med størst mulig selvstændighed.

Vi fokuserer på varige forbedringer gennem helhedsorienterede tilbud, der kombinerer rådgivning, behandling, social støtte og familieinddragelse. Vi anerkender samtidig pårørendes centrale rolle og tilbyder dem støtte og vejledning, så de kan bidrage konstruktivt til brugerens forløb, samtidig med at deres egne behov og trivsel sikres.

Mens kerneopgaven for rusmiddelområdet kan formuleres på et overordnet plan, kan den også foldes ud for de forskellige områder, så hvert tilbud definerer sin egen kerneopgave klart.

Definition af og kommunikation omkring kerneopgaven er en central ledelsesopgave, hvor ledelsen sætter retningen for tilbuddet og således skaber rammerne for medarbejdernes arbejde.

De seks centrale temaer

Arbejdet med den faglige strategi bygger på seks centrale temaer, som beskriver udfordringer, fastholdelsespotentialer og handlerum på rusmiddelområdet i Kolding Kommune. De seks centrale temaer er identificeret gennem en designproces med inddragelse af borgere, medarbejdere, ledere og samarbejdspartnere i eller med kontakt til målgruppen. Et tema er kun blevet inkluderet, hvor der har været bred enighed om nødvendigheden af et særligt fokus herpå. Temaerne er præsenteret i vilkårlig rækkefølge nedenfor.

1. Inkluderende behandling

Rusmiddelproblematikker findes overalt; blandt alle socialgrupper, etniciteter, køn, alders- og faggrupper – og der findes derfor heller ikke én behandlingstilgang, der passer alle.

I Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen arbejdes der med udgangspunkt i Selvværd og Sammenhæng, som byder os at se menneskers udfordringer i et helhedsperspektiv og med nysgerrighed på, hvad der er meningsfuldt for lige præcis dem. Selvværd- og sammenhængstankegangen præger rusmiddelområdet, hvor behandlingsplanen tilpasses borgeren frem for den anden vej rundt. Vi tror på, at varige løsninger opnås, når man føler sig set, hørt og forstået, og når man selv er med til at determinere del- og endemål. Kommunen forpligter sig på også fremadrettet at sikre borgere størst mulig medindflydelse i deres forløb.

2. Tidlig indsats, opsporing og tilbagefaldsforebyggelse

Forebyggelse er nøglen til at reducere både de menneskelige og de samfundsøkonomiske konsekvenser af rusmiddeludfordringer. Det er derfor vigtigt, at vi som kommune og samfund har blik for de tidlige tegn på et problematisk rusmiddelforbrug og handler hurtigt, så vi sammen kan finde løsninger, inden konsekvenserne vokser sig større.

En tidlig indsats kan ikke alene forebygge forværring, men også aflaste både bruger og familie. Forebyggelse handler dog ikke kun om at opdage og handle tidligt – men også om at understøtte borgeren i at undgå tilbagefald. Tilbagefaldsforebyggelse skal derfor ses som en integreret del af indsatsen, hvor borgeren støttes i at udvikle strategier og ressourcer, der kan hjælpe til at fastholde positive forandringer i hverdagen.

Vi ved, at mange brugere og pårørende i rusmiddelramte familier ofte går under radaren. Rusmiddelforbrug er et tabubelagt emne, og mange borgere oplever det vanskeligt at række ud efter hjælp, selv når behovet er tydeligt. Kommunen skal derfor gøre springet lettere ved at række ud til dem, der ikke selv har overskud eller ressourcer til det. Når en bruger eller pårørende tager det ofte vanskelige skridt at række ud efter hjælp, skal kommunen sikre, at vedkommende hurtigst muligt indkaldes til en opstartssamtale, så indsatsen kan igangsættes, mens borgeren udviser engagement herfor.

3. Øget kendskab og synlighed

For at kommunen kan sikre tidlige indsatser til alle, der måtte have brug for det, er det afgørende at øge kendskabet til rusmiddelrådets tilbud. Mange brugere og pårørende ved ikke, hvor de kan henvende sig eller har forudindtagede forestillinger om, hvad rusmiddelbehandling indebærer. Derfor skal vi aftabuisere rusmiddelområdet og styrke den fælles viden om, hvad behandling indebærer, hvem den henvender sig til, og hvilke muligheder den åbner for.

Kommunen har samtidig en opgave i at sikre, at rusmiddelområdet opleves som tilgængeligt – både i fysisk og psykologisk forstand. Den psykologiske tilgængelighed skal øges ved at nedbryde barrierer som skam, skyld og forestillinger om, at behandling kun er for de allermest udsatte brugere. Fysisk ved at sikre let adgang til tilbuddene, korte ventetider, passende åbningstider og tydelig information om, hvor og hvordan man kan få hjælp. Samlet set skal det være enkelt og overskueligt at få kontakt til rusmiddelområdet – både for brugere og for pårørende.

De seks centrale temaer

4. Unge og nye rusmidler

Som samfund oplever vi i øjeblikket en usund interesse for stofgruppen, opioider, der i sundhedsvæsenet anvendes som smertedæmpende medicin. Opioider påvirker ikke kun smerter, men kan også reducere nervøsitet, skabe afslapning, give euforiserende effekter og opleves som præstationsfremmende. Mange unge undervurderer faren, fordi pillerne ligner receptpligtig medicin, selvom de kan være illegalt produceret og indeholde ukendte stoffer. Opioider er stærkt vanedannende, og overdosering kan have dødelige konsekvenser.

For at forebygge brugen af opioider blandt unge er det afgørende at vi opdager tidlige tegn og sikrer, at de unge hurtigt får hjælp og støtte. Det kræver en målrettet indsats at øge kendskabet både til stoffernes risici og til, hvor man kan få hjælp.

5. Pårørendeinddragelse

Det er en stor psykisk belastning at være tæt på et menneske med et rusmiddelproblem. Pårørende er overrepræsenteret i statistikker for mistrivsel, depression, relationsvanskeligheder og skolevægring. Trods viden om disse udfordringer stiller hverken sundheds- eller serviceloven krav til, at kommunerne tilbyder støtte eller behandling til pårørende.

I Kolding Kommune er pårørendeindsatsen et prioriteret område. Når rusmiddelproblemer påvirker familielivet, tilbyder vi både individuel støtte og familieorienterede forløb. Hvor det er muligt, inddrages hele familien, så udfordringer kan håndteres på en tryk måde. Samtidig får pårørende adgang til individuel rådgivning og mestringsstrategier, så de styrkes i deres rolle og ikke står alene.

6. Samarbejde på tværs

Rusmiddelproblemer påvirker ofte flere dele af menneskets liv og kan ikke løses af Rusmiddelcenteret alene. Familieområdet inddrages, når børn berøres, sundhedsområdet, når der opstår somatiske udfordringer, og seniorområdet, når rusmiddelproblematikken rammer kommunens ældre borgere.

Det er dog ikke kun internt i kommunen, der er behov for koordinering. Med regionens nye dobbelt-diagnosetilbud er der skabt et særligt behandlingstilbud til mennesker, der både har et rusmiddelproblem og en psykisk lidelse. Tilbuddet betyder, at behandlingen samles ét sted i stedet for at være delt mellem flere systemer. Det stiller krav om tæt samarbejde mellem kommune og region, og rollefordelingen er fortsat under afklaring.

I Kolding Kommune forpligter vi os til at arbejde på tværs af forvaltninger og sektorer med henblik på at sikre de bedst mulige forløb for de mennesker, der dagligt søger støtte ved os. Det betyder også, at vi rækker en udstrakt hånd ud til frivillige foreninger og civilsamfundet, der er en vigtig aktør i arbejdet med at skabe meningsfulde fællesskaber, støtte op om borgernes trivsel og bidrage til, at flere får mulighed for at leve et liv med øget sundhed, stabilitet og deltagelse i samfundet.

◆ Krav til organisationen

Arbejdet med de forskellige elementer i strategien, den recoveryorienterede rehabiliterende tilgang, kerneopgaven med fokus på værdiskabelse for borgeren og de seks centrale temaer stiller krav til den måde, hvorpå vi arbejder på rusmiddelområdet. Kravene handler om vores interne og tværgående samarbejde, om vores tilgang til den daglige opgaveløsning og om vores interesse for at udvikle rusmiddelområdet. Kravene er en forudsætning for, at vi kan lykkes med at implementere den faglige strategi, så den får indvirkning i praksis.

Stærk ledelse

Hvis vi skal lykkes med rusmiddelrådets kerneopgave, er det nødvendigt, at vi har klart definerede roller og ansvarsområder. Den opgave skal løftes af en stærk ledelse, der formår at sætte den faglige retning og sikre implementering gennem nærledelse.

Ledere på hvert tilbud skal sætte en klar faglig retning for arbejdet og evne at motivere medarbejdere. Det er med til at sikre trivsel blandt personalet og skabe en attraktiv arbejdsplads, hvor det er lettere at rekruttere og fastholde medarbejdere. Samtidig skal ledelsen være åben og lydhør over for nye ideer, udfordringer og barrierer, ligesom lederen skal formå at række hånden ud til relevante omkringliggende tilbud, aktører og civilsamfund med henblik på at etablere samarbejdsrelationer.

God ledelse kræver samtidig gode rammer. Der skal være et tydeligt ledelsesrum for hver leder og en klart defineret opgave, som lederen er ansvarlig for. Derfor skal vi også sikre en god sammenhæng i ledelseskæden, så man som leder kan udøve sin ledelse under den nødvendige opbakning og tillid.

Høj faglighed og fælles metodebevidsthed

At løfte rusmiddelrådets kerneopgave kræver faglige kompetencer. Derfor har vi brug for en fælles metodebevidsthed på tværs af området. Vi skal tage udgangspunkt i de samme overordnede metodetilgange på tværs af tilbud, så vi taler samme sprog og har en fælles forståelsesramme.

Det betyder ikke, at alle medarbejdere skal kunne det samme eller uddannes i samme metoder, det betyder i stedet, at hver del af rusmiddelområdet skal spille ind med en stærk faglighed på deres specifikke område. Det er en ledelsesopgave at vurdere, hvilke faglige kompetencer der skal være til stede på et tilbud for at kunne løse kerneopgaven godt. Her er det også vigtigt at have fokus på indsatsstrappen og målsætningen om progression hos borgeren. Strategien stiller således krav til, at medarbejdere og ledere forstår at opsoge og udvikle sig selv og organisationen inden for de rette metoder, og at metoderne anvendes i samarbejdet med borgere dér, hvor de giver størst værdi.

Sammenhæng og samarbejde

Den faglige strategi har fokus på at styrke samarbejdet på rusmiddelområdet, så borgeren i videst muligt omfang oplever sin indsats som helhedsorienteret og sammenhængende.

Det bliver en central opgave for rusmiddelrådets medarbejdere at søge samarbejde med relevante eksterne aktører og på tværs af kommunens instanser. Det skal være klart gennem arbejds-gange, aftaler, skabeloner mv., hvorledes samarbejdet skal foregå, men det skal også være muligt for den enkelte medarbejder at støtte borgeren yderligere, hvis der opleves et særskilt behov herfor. En særlig støtte skal udøves i tilfælde, hvor der er risiko for, at en borger tabes mellem to tilbud. Medarbejdere skal således have mulighed for at træde ind i mellemrummet mellem to tilbud for at sikre sammenhæng for borgeren.

Rusmiddelområdet er samlet om en fælles kerneopgave, og derfor skal vi også styrke hinanden gennem vores forskellige kompetencer, så vi sammen nedbryder silotænkning. Medarbejdere og ledere i kommunen skal forsøge at skabe forståelse for samarbejdspartnerens ståsted for at forebygge misforståelser og i stedet fremme muligheden for gode, velfunderede løsninger.

Udviklingsnysgerrighed

En kontinuerlig, bæredygtig udvikling af rusmiddelområdet forudsætter en åben, ærlig og konstruktiv tilgang til problematikken, hvor vi løbende er opmærksomme på at bringe nye ideer i spil og fjerne barrierer for borgeren og arbejdet. Medarbejdere og ledere skal hele tiden have fokus på at identificere ideer og barrierer og søge nye, konstruktive løsninger. Samtidig skal der også skabes rum til at italesætte de gode som dårlige erfaringer, man løbende gør sig på området.

Faglig og økonomisk styring

Med den faglige strategi for rusmiddelområdet sættes en fælles retning for, hvordan tilbud skal samarbejde internt og eksternt. Strategien er et styringsværktøj for centerledere på området, som kan anvendes til at sættes retning for tilgang og praksis på et konkret tilbud.

Med den faglige strategi som et styringsredskab sættes der også et naturligt fokus på, hvor det enkelte center skal styres hen. Hvor strategien udgør ét aspekt af styringsgrundlaget, udgør kerneopgaven et andet. Kerneopgaven er sammen med den faglige strategi den ramme, der sættes for medarbejdernes arbejde med borgere i hvert center.

Samtidig er det også målsætningen, at centrene løbende holder øje med, hvilken effekt de skaber i forhold til deres kerneopgave.

Dokumentation og data

I arbejdet med den enkelte borger er det centralt, at vi har korrekt og tilstrækkelig dokumentation og data. Dokumentation og data understøtter hele organisationens styring. Det hjælper med at følge borgerens udvikling og skabe gode overgange mellem tilbud. Det er et redskab til at træffe beslutning om borgeren og dokumentere beslutningens gyldighed. Samtidig bidrager en god dokumentationspraksis også til ledelsesinformation om tilbuddets arbejde med kerneopgaven, så det bliver lettere løbende at styre arbejdet.

En løbende indsamling og analyse af det tilgængelige data på området, giver de involverede parter en vigtig indsigt i udviklingen på området, som de kan justere deres indsatser efter. Det er udvalget og forvaltningens vision, at der fremadrettet skal arbejdes endnu mere datadrevet på området.

Som en del af den faglige strategi sættes der derfor fokus på at skabe en god dokumentationspraksis, hvor den enkelte borgers forløb registreres og beskrives. Det er ikke op til den enkelte medarbejder at definere, hvorledes dokumentationen skal foregå, men der skal i stedet for stilles centrale krav til, hvilken dokumentation der er nødvendig og gavnlig for arbejdet med og samarbejdet om borgeren. Det skal sikre struktur og ensartede niveauer på tværs af rusmiddelområdet, så medarbejdere ved, hvad de kan forvente af dokumentationen, og så de modtager den viden, der er behov for.

Samarbejde med regionen

Fra 1. september 2024 overtager regionerne gradvist ansvaret for behandlingen af borgere, der både har en psykisk lidelse og et rusmiddelproblem. Som led i økonomiaftalen for 2023 flyttes en del af kommunens midler derfor til regionen. Det ændrer rollefordelingen mellem kommune og region og stiller nye krav til tæt samarbejde og klar koordinering.

I den faglige strategi lægger vi særligt vægt på at styrke samarbejdet med behandlingspsykiatrien i Vejle, så borgerne oplever en sammenhængende indsats på tværs af sektorer. Samtidig følger vi udviklingen tæt: Hvor mange borgere overgår til behandling i regionalt regi, og hvor mange vender tilbage til Rusmiddelcenteret. Denne viden er afgørende for, at vi kan tilpasse vores indsatser og anvende ressourcerne der, hvor de gør størst gavn. På den måde kan vi sikre, at alle borgere, der henvender sig til Rusmiddelcenteret, får en kvalificeret og relevant behandling.

◆ Implementering af strategien for rusmiddelområdet

Den videre implementering og understøttelse af den faglige strategi for rusmiddelområdet er forankret i rusmiddelcentret.

Med udgangspunkt i strategien centrale tematikker, vil Rusmiddelcentret udarbejde et katalog med initiativer, der kan sikre en forankring af strategien og derigennem en udvikling af rusmiddelområdet. I takt med at initiativer udfoldes, udvikles og implementeres vil de blive en del af en handleplan, som Rusmiddelcentret anvender til at koordinere og lede arbejdet med strategiens temaer og politiske målsætninger.

DRUG PROBLEMS ONLY AFFECT

**your
dreams**